

Roll No.

D-3340

**B. A. (Classics) (Part II)
EXAMINATION, 2020**

VEDA
(Optional)
Paper Second

Time : Three Hours]

[Maximum Marks : 75

सूचना : सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः ।

1. अधस्तनेषु चतुर्णां मन्त्राणां ऋषिच्छन्दोदेवतापुरस्सरं
महीधरभाष्यविधिना व्याख्या कर्तव्या— 20
(क) स्वाहा प्राणेभ्यः साधिपतिकेभ्यः । पृथिव्यै स्वाहाग्नये
स्वाहान्तरिक्षाय स्वाहा वायवे स्वाहा । दिवे स्वाहा सूर्याय
स्वाहा ॥
(ख) उग्रश्च भीमश्च ध्वान्तश्च धुनिश्च ।
सासह्रांश्चाभियुग्वा च विक्षिपः स्वाहा ॥
(ग) अग्निं गुं हृदयेनाशनिं गुं हृदयाग्रेण पशुपतिं कृत्स्नहृदयेन
भवं यन्क्वा । शर्वं मतस्त्राभ्यामीशानं मन्थुना महादेवमन्तः
पर्शव्येनोग्रं देवं वनिष्ठुना वसिष्ठहनुः शिङ्गीनि
कोश्याभ्याम् ॥

P. T. O.

- (घ) ईशावास्यमिदं गुं सर्वं यत्किं च जगत्यां जगत् ।
तेन त्यक्तेना भुञ्जीचा मा गृधः कस्यस्विद्धनम् ॥
- (ङ) असुर्या नाम ते लोका अन्धेन तमसावृताः ।
तांस्ते प्रेत्यापिगच्छन्ति ये के चात्मनो जनाः ॥
- (च) विद्यां चाविद्यां च यस्तद्वेदोभयं गुं सह ।
अविद्यया मृत्युं तीर्त्वा विद्ययामृतमश्नुते ॥

2. निम्नलिखितेषु किमप्येकं व्याख्येयम्— 15
अनेजदेकं मनसो जवीयो नैनद्देवा आप्णूवन्पूर्वमर्शत् ।
तद्भावतोऽन्यानत्येति तिष्ठत्तस्मिन्नपो मातरिश्वा दधाति ॥

अथवा

हिरण्मयेन पात्रेण सत्यस्यापिहितं मुखम् ।
योऽसावादित्ये पुरुषः सोऽसावहम् ॥

3. अधोलिखितेषु मन्त्राणां मन्त्रत्रयं निर्वचनपूर्वकं व्याख्यायताम्— 20
- (क) न हि ग्रभायारणः सुशेवोऽन्योदर्यो मनसा मन्तवा उ ।
अधा चिदोकः पुनरित्स एत्या नो वाज्यभीषालेतु नव्यः ॥
- (ख) कुहं स्विद् दोषा कुहं वस्तोरश्विना कुहाभिपित्वं करतः
कुहोषतुः ।
को वां शयुत्रा विधवेव देवरं मर्यं न योषा कृणुते सधस्थ
आ ॥
- (ग) चतुरश्विद्ददमानाद्विभीयादानिधातोः ।
न दुरुक्ताय स्पृहयेत् ॥

(घ) को नु मर्या अमिथितः सखा सखायमब्रवीत् ।
जहा को अस्मदीषते ॥

4. अधस्तनेषु चतुर्णां पदानां निर्वचनं यास्कमतेन लेखनीयम्— 12

(क) कर्म

(ख) अपत्यम्

(ग) बाहुः

(घ) महान्

(ङ) जहा

(च) दमूना

(छ) मनुष्य

(ज) क्षिप्रम्

5. अधोलिखितेषु वाक्येषु यास्कमनुसृत्य द्वौ व्याख्येयौ— 8

(क) अपत्य नामान्युत्तराणि

(ख) अथ लुप्तोपमान्यर्थोपमानीत्याचक्षते ।

(ग) श्वा काक इति कुत्सायाम् ।

(घ) एकार्थमनेक शब्दमित्येतदुक्तम् ।

(ङ) तदैक पदिकमित्याचक्षते ।

अथवा

निरुक्तस्य तृतीयाध्याये समागतानां विषयाणां विवेचनं
स्वसंस्कृतेन कुरुत ।